

**TRƯỜNG THPT BÌNH TÂN**  
**TỔ NGỮ VĂN**

**HƯỚNG DẪN HỌC SINH HỌC TẬP**  
**TÁC PHẨM CHUYỆN CHÚC PHÁN SỰ ĐỀN TẢN VIÊN**  
**MÔN NGỮ VĂN – KHỐI 10**

Nội dung gồm 2 phần:

**I. Đọc văn bản “Chuyện chúc phán sự đền Tản Viên”**

- HS đọc văn bản SGK Ngữ văn 10, tập 2, trang 55-60
- Vào link nghe bài giảng tham khảo: *Giáo viên Nguyễn Tiến Lượng – Trường THPT Huỳnh Thúc Kháng, Hà Nội trên Đài HaNoiTV*

[https://www.youtube.com/watch?v=qcGeJ73\\_OSo](https://www.youtube.com/watch?v=qcGeJ73_OSo)

<https://www.youtube.com/watch?v=k0r86aoYHjw>

- Đọc lại bài từ file Word (trang 2 - 4)

**II. Luyện tập**

- HS nhận câu hỏi
- Trả lời các câu hỏi luyện tập vào vở, GVBM sẽ kiểm tra sau khi đi học trở lại

# CHUYỆN CHÚC PHÁN SỰ ĐỀN TẢN VIÊN

(Trích “Truyện kì mạn lục – Nguyễn Dữ)

## I. Tìm hiểu chung

### 1. Tác giả

- Nguyễn Dữ (?...?) sống vào khoảng thế kỉ XVI, người xã Đỗ Tùng, huyện Trường Tân (nay là huyện Thanh Miện, tỉnh Hải Dương).
- Xuất thân trong 1 gia đình khoa bảng (cha đỗ tiến sĩ đời Lê Thánh Tông).
- Thi đỗ và ra làm quan nhưng không lâu sau ông cáo quan về ở ẩn.

### 2. Truyện kì - Truyện kì mạn lục

a. Truyện kì: là thể văn xuôi trung đại, phản ánh hiện thực qua những yếu tố kì lạ, hoang đường.

b. Truyện kì mạn lục:

- Số lượng tác phẩm không nhiều, tiêu biểu là Truyện kì mạn lục gồm 20 truyện.
- Viết bằng chữ Hán, nội dung phản ánh hiện thực xã hội phong kiến đầy bất công đương thời. Bằng ngòi bút nhân đạo, tác giả khẳng định quan niệm sống “lánh đục về trong” của bản thân và lớp trí thức ẩn dật cùng thời. Giá trị nhân bản của tác phẩm còn là tinh thần dân tộc, bộc lộ niềm tự hào nhân tài, văn hóa nước Việt.

### 3. Văn bản

- Vị trí: thuộc chương 8 của tập Truyện kì mạn lục.
- Bố cục: 4 phần.
- + P1: “Ngô Tử Văn...ko cần gì cả”  
→ Giới thiệu nhân vật và hành động đốt đền tà.
- + P2: “Đốt đền xong... khó lòng thoát nạn”  
→ Tử Văn gặp bách hộ Thôi và Thỏ thần.
- + P3: “Tử Văn vâng lời...mất”  
→ Tử Văn bị bắt, đối chất ở Minh ti trước Diêm Vương, được tha, nhận lời tiến cử làm quan phán sự ở đền Tản Viên.
- + P4: còn lại.  
→ Cuộc gặp gỡ tình cờ giữa quan phán sự đền Tản Viên và người quen cũ.  
→ Lời bình của tác giả.
- Chủ đề: Miêu tả người trí thức Tử Văn với tính tình, cương trực, dũng cảm đốt đền, đồng thời làm rõ hành động mạnh mẽ, quyết liệt vạch mặt gian tà trước công lí giành chiến thắng.

## II. Đọc - hiểu văn bản

### 1. Nhân vật Ngô Tử Văn

a/ Cương trực, yêu chính nghĩa

- Ngô Tử Văn là người rất khảng khái, "*thấy sự tà gian thì không thể chịu được*" nên đã đốt đền, trừ hại cho dân, sẵn sàng nhận chức phán sự đền Tản Viên để thực hiện công lí.
- Tức giận trước việc tác oai tác quái của tên hung thần nên châm lửa đốt đền, quyết liệt tuyên chiến với hồn ma tên tướng xâm lược bại trận.
- Cuộc chiến đấu ngay từ đầu đã quyết liệt thể hiện nhân cách kẻ sĩ qua hành động cử chỉ: tức giận nhưng không mất khôn, Tử Văn tắm rửa sạch sẽ rồi châm lửa đốt đền → trong sáng, cương trực, tin vào chính nghĩa
- Hồn ma có đe dọa, Tử Văn vẫn bình tĩnh, tin vào việc chính nghĩa của mình. Chàng chấp nhận cái chết để truy đuổi đến cùng cái ác, cái gian => thể hiện phẩm chất kiên cường, bất khuất, ý chí đấu tranh cho chính nghĩa, khí phách anh hùng của kẻ sĩ đất Việt chân chính.

### **b/ Dũng cảm, kiên cường**

- Không run sợ trước lời đe dọa của hồn ma tướng giặc, chàng vạch mặt tên hung thần, cãi lại quỷ và tên hung thần họ Thôi, dùng lời lẽ *cứng cỏi, không chịu nhún nhường* để tâu trình Diêm Vương,...
- Tử Văn chỉ là anh học trò mà giờ đây phải đối diện cả thế giới ma quỷ. Con đường đấu tranh thật gian nan nguy hiểm (bị gông cùm, sỉ nhục....) nhưng chàng vẫn hiên ngang, khảng khái tuyên bố "*Ngô Soạn này là một kẻ sĩ ngay thẳng ở trần gian*", chàng vạch mặt, tố cáo tội ác của tên gian tà bằng những lời cứng cỏi.

### **c/ Giàu tình thân dân tộc**

- Tử Văn đấu tranh đến cùng để diệt trừ hồn ma tên tướng giặc, làm sáng tỏ nỗi oan và phục hồi danh vị cho Thổ thần nước Việt.
- => *Chiến thắng của Ngô Tử Văn - một kẻ sĩ nước Việt - là sự khẳng định chân lí chính sẽ thắng tà và thể hiện tinh thần dân tộc mạnh mẽ, quyết tâm đấu tranh đến cùng để bảo vệ công lí và chính nghĩa.*

### **2. Lời bình ở cuối truyện**

- Đề cao bản lĩnh của kẻ sĩ.
- Vạch trần bản chất xảo quyệt, hung ác của hồn ma tướng giặc họ Thôi.
- Phơi bày hiện thực đầy rẫy những bất công, thối nát của xã hội đương thời. Những hiện tượng tiêu cực ở cõi âm chính là hình chiếu của xã hội đương thời.
- + Tệ nạn mê tín dị đoan.
- + Tham ô, hối lộ.
- ⇒ Là kẻ sĩ, biết đấu tranh đến cùng để chống lại cái xấu, cái ác. Chỉ có đấu tranh dũng cảm mới đem lại phần thắng cho chính nghĩa.

### **3. Ý nghĩa tư tưởng: Chuyện chức phán sự đền Tản Viên**

- Vạch trần bộ mặt gian tà của không ít kẻ đương quyền "*quen dùng chước dối lừa, thích làm trò thảm ngược*".
- Tác giả đề cao phẩm chất người quân tử: Ngô Tử Văn là hình tượng tiêu biểu cho kẻ sĩ cương trực, khảng khái, kiên quyết chống gian tà.

- Nguyễn Dữ đã thể hiện sâu sắc tinh thần tự hào dân tộc:
- Câu chuyện kết thúc với thắng lợi thuộc về Ngô Tử Văn: cội nguồn truyền thống nhân đạo và yêu nước của dân tộc Việt Nam chính nghĩa thắng gian tà, tinh thần dân tộc thắng ngoại xâm

### **III. Tổng kết**

#### **1. Nội dung**

- Chiến thắng của chính nghĩa trên mọi lĩnh vực trong cuộc sống của con người. Đây là niềm tin tất yếu cần có ở mỗi chúng ta
- Thể hiện niềm tự hào về những người trí thức Việt, những con người kiên định, dũng cảm luôn đứng về lẽ phải và công lí.
- Tố cáo hiện thực về xã hội đương thời với nhiều thủ đoạn, nhiều mảnh khoe,...

#### **2. Nghệ thuật**

- Sử dụng thành công yếu tố “ kì” và yếu tố “thực”:
- + Câu chuyện li kì, nhiều chi tiết khác thường thu hút người đọc; những xung đột ngày càng căng thẳng, dẫn đến cao trào, kết thúc có hậu, kẻ ác đền tội, người thiện được phục hồi và đền đáp.
- Khắc hoạ tính cách nhân vật sâu sắc